

František Weyr: Paměti 1. Za Rakouska (1879–1918)

Renata Rázková

V roce 1999 vydalo nakladatelství Atlantis první díl *Pamětí* profesora Františka Weyra, který je zaměřen na období Weyrova života za Rakouska (1879–1918).

Na úvod si připomeňme několik základních údajů o profesoru Františku Weyrovi:

František Weyr (1879–1951) byl právník, sociolog a statistik, odborník v oboru právní filozofie, ústavního a správního práva, profesor na právnické fakultě v Brně (od roku 1919). V letech 1919–1920, 1927–1928, 1935–1936 byl děkanem právnické fakulty v Brně a v letech 1923–1924 rektorem Masarykovy univerzity v Brně. Proslavil se jako zakladatel a hlavní představitel normativní teorie v Československu. Byl jedním z tvůrců československé ústavy, ústavní listiny a dalších zákonů vytvářejících československou veřejnou správu. Z jeho děl je možné na předním místě uvést práce *Ústava republiky Československé* (1919), *Základy filozofie právní* (1919), *Ústavní zákony republiky Československé* (1920), *Soustava československého práva státního* (1921, 1924), *Československé právo správní* (1922), *Problém správy v demokracii* (1924), *Úprava právního postavení politických stran* (1925), *Ústavní listina Československé republiky* (1931), *Teorie práva* (1936), *Československé právo ústavní* (1937), *Úvod do studia právnického (normativní teorie)* (1946).

První díl Weyrových *Pamětí* se skládá z jedenácti částí. Po úvodní části, ve které se píše o memoárové literatuře a o důvodech vzniku *Pamětí*, zachycuje tento první díl část Weyrova života od dětství do vzniku samostatného československého státu v roce 1918 (*Rodiny, ze kterých pocházím: rodina otce*; *Rodiny, ze kterých pocházím: rodina mé matky*; *Mé dětství ve Vídni (1879–1893)*; *Životní přelom: otcova choroba, smrt a poslední léta našeho pobytu ve Vídni (1894–1898)*; *Mé mládí: školy obecné a střední (1886–1899)*; *Přechod do Prahy a studium na univerzitě (1898–1903)*; *Opět Vídeň: Začátky mé úřednické dráhy (1904–1909)*; *Po druhé Praha: Zemská statistická kancelář a docentura na právnické fakultě (1909–1912)*; *Profesorem práv na brněnské technice (1912–1919)*; *Za světové války (1914–1918)*; *Politický převrat roku 1918*).

František Weyr se narodil 25. dubna 1879 ve Vídni v rodině českého matematika Emila Weyra. Po úmrtí Weyrova otce se matka provdala za Jaroslava Sobičku a roku 1898 se rodina přestěhovala z Vídně do Prahy. Tam Weyr dokončil gymnazijní studia a roku 1899 se zapsal na Právnické fakultě české Univerzity Karlo-Ferdinandovy. Po skončení studií nastoupil v prosinci 1903 jako konceptní praktikant u dolnorakouského místodržitelství. V rakouské státní službě působil až do roku 1909, kdy byl jmenován soukromým docentem na pražské české univerzitě, opět přesídlil do Prahy a nastoupil jako koncipista v Zemské statistické kanceláři. Roku 1912 se oženil se slečnou Helenou Markesovou a téhož roku byl na návrh svého pozdějšího přítele Karla Engliše jmenován mimořádným profesorem na brněnské technice. V roce 1918 se stal poslancem Národního shromáždění.

V úvodní části svých *Pamětí* (str. 9) František Weyr píše: „Mám za to, že mé kosmopolitické založení, přivoděné změnami okolí, v němž jsem žil, jakož i stále prolínání českého a německého živlu v něm, a to jak kulturní, tak společenské, je snad jistou výhodou pro tuto mou autobiografickou práci, přinejmenším tím, že můj osud a život lišil se od průměrných osudů lidí mého sociálního postavení.“

Paměti jsou sepsány pro čtenáře velice poutavým způsobem. Na svou publikaci čekalo toto dílo dlouhá léta. Vydání Weyrových *Pamětí* bude příležitostí k seznámení se s bohatým, ale někdy i strastiplným životem této významné osobnosti naší právní vědy, jakou byl profesor František Weyr. Práce bude přínosem pro širokou, především právnickou veřejnost, ale v první řadě bude bezpochyby pramenem cenných informací pro učitele a studenty právnických fakult.

Na závěr je třeba ještě uvést, že čtenáři budou mít možnost seznámit se s dalšími osudy profesora Františka Weyra v dalších dvou dílech jeho *Pamětí* (*Za republiky (1918–1938)*, *Za okupace a po ní (1939–1951)*), které se teprve připravují k vydání. Rukopis *Pamětí* profesora Františka Weyra je uložen v Archivu Masarykovy univerzity v Brně.